

**Bendrai finansuoja
Europos Sąjunga**

LIFE INTEGRUOTASIS PROJEKTAS
„NATURA 2000 TINKLO VALDYMO OPTIMIZAVIMAS LIETUVOJE“
LIFE-IP-PAF-NATURALIT Nr. LIFE16 IPE/LT/016

**BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS
„PELENIŲ KAIMO APYLINKĖS“ (KODAS LTVIK0007)
GAMTOTVARKOS PLANAS**

Vilnius, 2026

PLANAVIMO DOKUMENTAS	BUVEINIŲ APSAUGAI SVARBIOS TERITORIJOS „PELENIŲ KAIMO APYLINKĖS“ (KODAS LTVIK0007) GAMTOTVARKOS PLANAS
PLANUOJAMA TERITORIJA	Buveinių apsaugai svarbi teritorija „Pelenių kaimo apylinkės“ (kodas LTVIK0007), Vilkaviškio rajono ir Kalvarijos savivaldybės.
GAMTOTVARKOS PLANO TIKSLAS	Atkurti palankią Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių apsaugos būklę: 6210, Stepinės pievos (ne mažesniame kaip 1,2 ha plote), 7140, Tarpinės pelkės ir liūnai (ne mažesniame kaip 4,6 ha plote)
PROJEKTAS	LIFE integruotasis projektas „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“, Nr. LIFE16 IPE/LT/016 (LIFE-IP PAF-NATURALIT)
PROJEKTO FINANSAVIMAS	Europos Sąjungos Aplinkos ir klimato politikos programos (LIFE) ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos
PLANO ORGANIZATORIUS	Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos, Antakalnio g. 25, 10312 Vilnius, tel. +370 659 29483, el. paštas vsst@vsst.lt , interneto svetainės adresas https://vsst.lrv.lt/
PLANO RENGĖJAS	Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcija, Kampelių g. 10, 64351 Aleknonys, Alytaus r., tel. +370 315 49540, el. paštas dzukija.suvalkija@saugoma.lt , interneto svetainės adresas https://dzukijossuvalkijosstd.lrv.lt . Gamtotvarkos plano ekspertai ir konsultantai: Nerijus Žitkevičius Egidijus Žalneravičius
RENGIMO PAGRINDAS	Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos įgyvendinamo projekto „Natura 2000 tinklo valdymo optimizavimas Lietuvoje“ Nr. LIFE16 IPE/LT/016 (LIFE-IP PAF-NATURALIT) veikla, skirta gamtotvarkos planavimo proceso peržiūrai ir tobulinimui

TURINYS

I. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS	4
II. PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, JŲ ĮGYVENDINIMO EILIŠKUMAS IR GALIMOS PRIEMONIŲ ALTERNATYVOS	6
III. UŽ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMĄ ATSAKINGI SUBJEKTAI IR PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI IŠTEKLIAI	12
IV. PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA IR PERŽIŪRA.....	12
V. PRIEDAI.....	13

I. ESAMOS SITUACIJOS APRAŠYMAS IR ĮVERTINIMAS

1. Pelenių kaimo apylinkių gamtotvarkos planas (toliau – Planas) parengtas buveinių apsaugai svarbiai teritorijai (toliau – BAST) „Pelenių kaimo apylinkės“ (kodas LTVIK0007). Planas parengtas vadovaujantis Saugomų teritorijų gamtotvarkos planų, tikslinių programų ir veiksmų planų rengimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2024 m. gegužės 28 d. įsakymu Nr. D1-180 „Dėl Saugomų teritorijų gamtotvarkos planų, tikslinių programų ir veiksmų planų rengimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

2. BAST „Pelenių kaimo apylinkės“ (toliau – Teritorija) yra dviejų savivaldybių sankirtoje – Kalvarijos savivaldybės Akmenynų ir Kalvarijos seniūnijose bei Vilkaviškio rajono savivaldybės Bartninikų seniūnijoje. Teritorijos, kuriai parengtas Planas, užimamas plotas 46,59 ha. Teritorija patenka į Pelenių valstybinį botaninį-zoologinį draustinį (toliau – Draustinis), kurio plotas yra 27,03 ha. Vienas iš Draustinio tikslų – išsaugoti saugomas rūšis: didįjį auksinuką (*Lycaena dispar*), šarvuotąją skėtę (*Leucorrhinia pectoralis*), baltakaktę skėtę (*Leucorrhinia albifrons*), jų buveines, taip pat užtikrinti palankią Europos Bendrijos (toliau – EB) svarbos 6210, Stepinių pievų ir 7140, Tarpinių pelkių ir liūnų natūralių buveinių apsaugos būklę. Teritorija priskirta Dzūkijos-Suvalkijos saugomų teritorijų direkcijos (toliau – Direkcija) priežiūrai.

3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“ Teritorija įtraukta į BAST sąrašą. Apsaugos tiksluose įvardintos vertybės (įskaitant jų būklės vertinimą ir apsaugos tikslus) bei kitos gamtos vertybės, įtrauktos į Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų sąrašą ir pažymėtos Saugomų rūšių informacinėje sistemoje (toliau – SRIS) pateikiamos 1 lentelėje.

1 lentelė. Informacija apie saugomas gamtos vertybes

Eil. Nr.	Vertybė	Apsaugos statusas	Vertybės būklė	Apsaugos tikslas	Specifinės kriterijų vertės Teritorijoje
1.	6210, Stepinės pievos	BD I	Bloga – 1,2 ha	Bendras buveinės „6210, Stepinės pievos“ apsaugos tikslo plotas yra 1,2 ha, kuriame reikia atkurti gerą buveinės būklę.	Taikomos visos GAB rinkinio kriterijų tikslinės vertės.
2.	7140, Tarpinės pelkės ir liūnai	BD I	Bloga – 4,6 ha	Bendras buveinės „7140, Tarpinės pelkės ir liūnai“ apsaugos tikslo plotas yra 4,6 ha, kuriame reikia atkurti gerą buveinės būklę.	Taikomos visos GAB rinkinio kriterijų tikslinės vertės.
3.	Didysis auksinukas (<i>Lycaena dispar</i>)	BD II, SRS	Registruota Teritorijoje, nėra duomenų		

			apie rūšies gausą		
4.	Šarvuotoji skėtė (<i>Leucorrhinia pectoralis</i>)	BD II, SRS	Registruota Teritorijoje, nėra duomenų apie rūšies gausą		
5.	Baltakaktė skėtė (<i>Leucorrhinia albifrons</i>)	BD IV, SRS	Registruota Teritorijoje, nėra duomenų apie rūšies gausą		

Sutrumpinimai: BD – 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos Direktyva 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos, I, II, IV priedai;

SRS – Lietuvos Respublikos saugomų gyvūnų, augalų ir grybų sąrašas (<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/TAIS.219902/asr>);

GAB – Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių geros apsaugos būklės kriterijai;

Pastaba: paryškinti vertybių pavadinimai, nurodyti apsaugos tiksluose.

4. Bendras Teritorijos plotas yra 46,59 ha, iš kurių 22,91 ha sudaro privačios nuosavybės teise valdoma žemė. Likusi dalis yra valstybinė žemė, valdoma valstybinės žemės patikėtinio Nacionalinės žemės tarnybos prie Aplinkos ministerijos (toliau – NŽT). Žemėnaudos tipai ir užimami plotai pateikiami 2 lentelėje.

2 lentelė. Žemėnaudos pasiskirstymas

Žemėnaudos rūšis	Plotas, ha
Dirbama žemė	9,51
Ganyklos arba pievos	20,68
Medžių, krūmų želdiniai	9,59
Miškas	0,44
Pelkės	6,14
Kitos	0,23
Viso	46,59

5. Pagrindinės grėsmės įtakojančios buveinių būklę – pievų buveinės nenaudojamos, jos apauga sumedėjusia augalija, išigali nebūdinga žolinė augalija. Pievų buveinėms grėsmę taip pat kelia teritorijoje plintanti invazinė rūšis – gausialapis lubinas (*Lupinus polyphyllus*). 7140, Tarpinių pelkių ir liūnų buveinės būklė bloga, nes yra pakeistas hidrologinis režimas, pelkės plote intensyviai plinta sumedėjusi augalija.

Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo VI skyriaus 3 skirsnio 95 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos miško žemėje, 4 skirsnio 96 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos natūraliose pievose ir ganyklose, 9 skirsnio nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos pelkėse ir šaltiniuose, 18 skirsnio 79 straipsnyje nurodytos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, taikomos botaniniuose-zoologiniuose draustiniuose, taip pat Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkto, kuris reglamentuoja, kad bet kokie projektai dėl planuojamos ūkinės veiklos būtų įvertinti Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo nustatyta tvarka, įvertinant ar numatoma veikla gali daryti reikšmingą poveikį „Natura 2000“ teritorijoje saugomoms gamtinėms vertybėms, nuostatos užtikrina BAST aptinkamų EB svarbos natūralių buveinių ir rūšių buveinių apsaugą.

II. PLANO TIKSLAI, UŽDAVINIAI, PRIEMONĖS, JŲ ĮGYVENDINIMO EILIŠKUMAS IR GALIMOS PRIEMONIŲ ALTERNATYVOS

6. Plano tikslas – atkurti palankią EB svarbos natūralių buveinių apsaugos būklę: 6210, Stepinės pievos (ne mažesniame kaip 1,2 ha plote) ir 7140, Tarpinės pelkės ir liūnai (ne mažesniame kaip 4,6 ha) su būdinga struktūra ir rūšių sudėtimi, sudarant palankias sąlygas kitoms Teritorijoje esančioms saugomoms vertybėms.

3 lentelė. Priemonių įgyvendinimo planas

Plano uždavinys	Priemonės pavadinimas	Tvarkymo ploto Nr.	Atsakinga institucija	Priemonės įvykdymo periodiškumas
1. Sudaryti sąlygas atsikurti gerai pievų buveinių būklei	1.1. Kirsti sumedėjusią augaliją, biomasę pašalinti iš Teritorijos	1, 1a, 3b, 3ab	Direkcija	I metai
	1.2. Ganyti (alternatyva – šienauti ir biomasę pašalinti iš Teritorijos)	1, 1a, 3b, 3ab	Direkcija	Kasmet
2. Sudaryti sąlygas atsikurti gerai 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai buveinės būklei	2.1. Parengti hidrologinio režimo atkūrimo projektą	Visa Teritorija	Direkcija	I metai
	2.2. Įgyvendinti hidrologinio režimo atkūrimo projektą	Visa teritorija	Direkcija	I–II metai
	2.3. Kirsti sumedėjusią augaliją, biomasę pašalinti iš Teritorijos	2, 2a	Direkcija	II metai

	2.4. Pjauti žolinę augaliją, biomasę pašalinti iš Teritorijos	2, 2a	Direkcija	III–V metai, vėliau – pagal poreikį
--	---	-------	-----------	-------------------------------------

7. Informacija apie priemonių įgyvendinimą.

Tvarkymo plotuose Nr. 3b, 3ab nėra kartografuotų buveinių ir apsaugos tikslai nenustatyti, tačiau šie plotai tinkami natūralių pievų buveinių (6120, Karbonatinių smėlynų pievų, 6210, Stepinių pievų) formavimuisi ir yra svarbūs biologinės įvairovės požiūriu. Plotai gali būti tvarkomi esant pakankamai lėšų ir(arba) esant savininkų suinteresuotumui, taip pat kaip alternatyva pirmo prioriteto plotams, jei jie dėl kokių nors priežasčių negali būti tvarkomi.

Indeksas „a“ prie tvarkymo ploto numerio reiškia, kad jis yra privačios nuosavybės teise priklausančioje žemėje (fizinio arba juridinio asmens).

1.1 priemonė, 1, 1a, 3b, 3ab tvarkymo plotai. Tvarkymo plotuose Nr. 1 ir 1a šalinama visa sumedėjusi augalija. Tvarkymo plotuose Nr. 3b ir 3ab taip pat šalinama visa sumedėjusi augalija, daugiausia paprastosios pušys (*Pinus sylvestris*), karpotieji beržai (*Betula pendula*) ir drebulės (*Populus tremula*). Pagal poreikį galima palikti būdingus termofilinius krūmus – paprastuosius raugerškius (*Berberis vulgaris*), gudobeles (*Crataegus* spp.), paprastuosius kadagius (*Juniperus communis*), dygiąsias šunobeles (*Rhamnus cathartica*), erškėčius (*Rosa* spp. (tik vietinės rūšys), taip pat pavienius laukinius vaismedžius – miškinės obelis (*Malus sylvestris*), miškinės kriaušės (*Pyrus communis* ssp. *pyraster*), stambesnius kitų rūšių medžius bei jų grupes, jeigu jie reikalingi pavėsiui ganimiems gyvuliams, tačiau bendras sumedėjusios augalijos projekcinis padengimas neturėtų sudaryti daugiau kaip 15%. Prieš priemonės įgyvendinimą situaciją vietoje įvertina bei kertamų, paliekamų krūmų ir medžių poreikius papildomai nustato Direkcija.

Sumedėjusią augaliją kirsti kuo arčiau žemės paviršiaus, lapuočių kelmelius papildomai įpjauti ar kitaip kuo labiau pažeisti, kad ataugtų mažiau atžalų. Kelmelius taip pat galima frezuoti iki 20 cm gylio. Kirtimo darbus, biomasės šalinimą vykdyti nuo liepos 16 d. iki kovo 1 d., rankiniu būdu ar specialia technika, siekiant kuo mažesnio neigiamo poveikio buveinei (nepaliekant gilių provėžų). Atžalų kirtimui papildoma priemonė nenumatoma, nes esant optimaliam kitų priemonių įgyvendinimui jos neturėtų intensyviai ataugti.

1.2. priemonė, 1, 1a, 3b, 3ab tvarkymo plotai. Dėl kalvoto Teritorijos reljefo ir aptinkamos 6210, Stepinių pievų buveinės, optimaliausia būtų organizuoti pievų ganyką. Prieš pradėdant ganyti, pirmaisiais metais, tvarkymo plotus reikia nušienauti, nupjautą žolę išdžiovinti ir pašalinti nupjautą bei anksčiau susidariusią negyvų augalų liekanų biomasę, kad pievos prieš ganyką būtų tolygesnės. Taikomas įprastas ekstensyvus ganymas (rekomenduojamas ganymo intensyvumas 0,1–0,3 SG/ha). Skatinama organizuoti galvijų, taip pat avių ir ožkų ganyką. Nesant tokių galimybių, galima svarstyti apie kitų gyvūnų, įskaitant ir elnių ganiavą, tačiau reikia įvertinti aptvarų ir kitos reikiamos infrastruktūros kaštų poreikį. Visais atvejais būtina reguliariai stebėti ganymo poveikį, o atsiradus perganymo požymiams, reikšmingiems dirvos pažeidimams, šlaitų erozijai, ganymo intensyvumą mažinti, atskirti aptvarus intensyviau nuganytuose plotuose. Po ganiavos likus >30% nenuėstos žolės plotų turi būti nupjaunami likučiai. Jeigu nuėdimas per mažas (<50%), nupjauta žolė turi būti pašalinama iš tvarkymo plotų. Ganiavos laikas neribojamas

Jeigu nėra galimybės ganyti, taikomas šienavimas. Optimalus šienavimo laikas yra nuo birželio mėn. vidurio iki liepos mėn. vidurio, tačiau pagal aplinkybes galima šienauti ir kitu

laikotarpiu. Nupjauta žolė turi būti paliekama išdžiūti, o vėliau visa biomasė išvežta iš tvarkymo plotų. Dėl teritorijoje plintančios invazinės rūšies – gausialapio lubino – pievų dalis (apie 7 ha plotas), kuriose yra paplitusi pastaroji rūšis, reikia šienauti du kartus per metus, kad augalai silptų ir nespėtų išbarstyti sėklų. Nupjautų lubinų biomasė surenkama ir pašalinama iš tvarkymo plotų, kad nevyktų tolesnė pievų eutrofikacija.

Teritorijoje taip pat yra apie 8 ha atvirų ar pusiau atvirų pievinių bendrijų, potencialiai tinkamų ganymui ir(arba) šienavimui. Šie plotai nepatenka į Plano tvarkymo plotus, todėl jiems gamtotvarkos priemonės nenumatomos. Vis dėlto, atsiradus papildomų šienavimo ar ganymo plotų poreikiui, dėl jų naudojimo būtų galima atskirai tartis su žemės savininkais arba valdytojais.

2.1.–2.2. priemonės, visa Teritorija. Rengiant hidrologinio režimo atkūrimo projektą, vertinti reikėtų visą teritoriją, todėl tvarkymo plotas neišskirtas. Šio projekto rengimo metu įvertinama, kokią įtaką EB svarbos 7140 Tarpinės pelkės ir liūnai buveinei turės siūlomas tvenkimas, taip pat, kaip tai gali paveikti gretimų sklypus, ar kertami medžiai gali būti panaudojami patvankų statybai, vandens lygio matavimo šulinėlių vieta (vandens lygio monitoringui) ir kt. Pelkę išilgai dalina pažemėjimas, kuris galėtų būti dėl anksčiau kasto griovio. Vertinant senesnes (nuo 1995 m.) iki dabar ortofoto nuotraukas, nėra žymaus pasikeitimo – jau 1995 m. matoma sumedėjusi augalija, sausinimo požymiai. Taip pat pietrytinėje dalyje griovys su pralaida susisiečia su melioracine dirbamų laukų sistema. Pelkės pakraščiuose matyti bebrų veiklos požymiai, kai kur auga nendrės. Daugiau nėra duomenų apie pelkės naudojimą. Parengiamas ir įvertinamas hidrologinio režimo atkūrimo projektas. Siektina, kad tarp kirtimo darbų ir hidrologinio režimo atkūrimo projekto įgyvendinimo būtų kuo trumpesnis laikotarpis, kad aukštesnis vandens lygis sumažintų atžalų ataugimo tikimybę.

2.3. priemonė, 2, 2a tvarkymo plotai. Tvarkymo plotuose kertama visa sumedėjusi augalija arba galima palikti medžius su mikrobuveinėmis, tačiau bendras jų padengimas tvarkymo plotuose neturi sudaryti daugiau kaip 1%. Siekiant kuo mažesnio beržų atžėlimo, jie kertami 2 būdais, priklausomai nuo kamieno skersmens krūtinės aukštyje (1,3 m, toliau – KA) ir šakojimosi aukščio: 1) jei kamieno skersmuo (KA) yra <7 cm ir jis šakojasi >1,3 m aukštyje, kertama 1,3 m aukštyje; 2) jei kamieno skersmuo (KA) yra ≥7 cm arba kamienas šakojasi žemesniame nei 1,3 m aukštyje, kertama kuo žemiau pelkės paviršiaus, kelmą papildomai pažeidžiant – perpjaunant vertikaliai (kelmus iki 10 cm skersmens – 1 kartą, storesnius – 2 kartus, pjaunant kryžmai) kiek įmanoma giliau. Kiti medžiai ir krūmai kertami įprastai, kuo arčiau dirvožemio paviršiaus, kad vėliau kelmai netrukdytų šienauti. Maži (iki 0,5 m) medeliai ir krūmai gali būti išraunami, rovimą palengvinant stambiausių šaknų nukapojimu. Rovimo darbus galima vykdyti neatsižvelgiant į sezoną, tačiau tinkamiausias laikas mažiems berželiams rauti yra rugpjūčio–spalio mėn., kol medeliai dar su lapais. Tinkamiausios sąlygos kirtimo darbams yra esant įšalui, tačiau jis dažnai nesusiformuoja. Todėl darbus galima atlikti liepos ir rugpjūčio mėnesiais, kada pelkėse būna žemiausias gruntinio vandens lygis (darbus galima pradėti nuo liepos 15 d.). Tai ne tik palengvina darbus, bet ir sumažina grunto pažaidų tikimybę. Kirtimo darbus atlikti rankiniu būdu, o biomasei šalinti galima naudoti gruntą tausojančią techniką, pagal poreikį klampiausiose ir įvažiavimo vietose įrengiant valksmus. Buveinėse neturėtų likti gilesnių nei 20 cm gylio provėžų. Nukirstų medžių ir krūmų biomasė turi būti pašalinta iš tvarkymo plotų. Kirtimo darbai gali būti vykdomi iki kovo 1 d.

2.4. priemonė 2, 2a tvarkymo plotai. Šia priemone siekiama atkurti ir palaikyti pelkių augalijai būdingą struktūrą neleidžiant apaugti aukštaūgiais žoliniais azotamėgiais augalais, sumažinti negyvų augalų liekanų sluoksnį ir buveinės eutrofikaciją. Tvarkymo plotai šienaujami

ištisai, kartu pjaunamos ankstesniais metais nukirstų krūmų atžalos ir jauni krūmeliai. Šienaujama rankiniu būdu arba lengvu motobloku, optimalus šienavimo laikas yra liepos–rugpjūčio mėn. Nušienauta biomasė turi būti išdžiovinama ir iš tvarkymo plotų pašalinama. Priemonė įgyvendinama III ir V metais, vėliau – pagal poreikį, jeigu ima gausėti aukštaūgių žolinių azotamėgių augalų. Jeigu dėl pakitusio hidrologinio režimo tvarkymo plotuose imtų plisti nendrės, būtinas reguliarus kasmetinis jų pjovimas užkertant kelią tolimesniam jų plitimui. Optimalus nendrių pjovimo laikas yra birželio mėn.

Visuose tvarkymo plotuose, kurie patenka į valstybinės žemės plotą, gamtotvarkos priemonės įgyvendinamos gavus NŽT pritarimą, o patenkančiuose į privačios žemės sklypus – gavus savininko sutikimą.

4 lentelė. Informacija apie tvarkymo plotus

Tvarkymo ploto Nr.	Tvarkytinas plotas, ha	EB svarbos natūralios buveinės kodas, jos užimamas plotas (ha) pažymint, kurioms buveinėms nustatyti apsaugos tikslai)	Saugomos rūšys, rūšies buveinės užimamas plotas ar individų skaičius (pažymint, kurios rūšys yra EB svarbos ir kurioms nustatyti apsaugos tikslai)	Žemės nuosavybės forma (valstybinė ar privati), valstybinės žemės valdytojai (jei valdytojas VĮ Valstybinių miškų urėdija, - įrašomas ir regioninis padalinys)	Žemės naudmenos, jų užimami plotai, (ha)	Miškų kvartalų ir sklypų Nr., miško grupė	Gamtinės sąlygos ir kitos tvarkymui svarbios aplinkybės
1	1,16	6210 (1,16)		Valstybinė, NŽT	Ganyklos arba pievos (1,10); Medžių, krūmų želdiniai (0,06)	97 (6)	Sausa, statūs šlaitai, geras privažiavimas
1a	0,09	6210 (0,09)		Privati	Ganyklos arba pievos (0,08); Medžių, krūmų želdiniai (0,01)		Sausa, statūs šlaitai, geras privažiavimas
2	4,94	7140 (4,54)	Baltakaktė skėtė; Didysis auksinukas; Šarvuotoji skėtė	Valstybinė, NŽT	Medžių, krūmų želdiniai (0,08); Pelkės (4,86)	97 (6, 7)	Šlapia, geras privažiavimas
2a	0,17	7140 (0,14)		Privati	Pelkės (0,17)		Šlapia, geras privažiavimas

3b	1,05	–		Valstybinė, NŽT	Ganyklos arba pievos (1,03); Medžių, krūmų želdiniai (0,02)	97 (6)	Sausa, geras privažiavimas
3ab	5,51	–		Privati	Ganyklos arba pievos (5,51)		Sausa, geras privažiavimas

III. UŽ PRIEMONIŲ ĮGYVENDINIMĄ ATSAKINGI SUBJEKTAI IR PRIEMONĖMS ĮGYVENDINTI REIKALINGI IŠTEKLIAI

8. Plano priemonių įgyvendinimą Teritorijoje organizuoja ir koordinuoja Direkcija. Ji atsakinga už Teritorijoje nustatytų EB svarbos natūralių buveinių palankios apsaugos būklės užtikrinimą, kitų saugomų gamtos vertybių priežiūrą, taip pat informuoja ir konsultuoja žemės savininkus, valdytojus, naudotojus tvarkymo ir ekosistemų atkūrimo priemonių įgyvendinimo klausimais, teikia siūlymus dėl kraštovaizdžio ir biologinei įvairovei palankių žemės ūkio priemonių įgyvendinimo. Pagrindiniai Plane numatytų priemonių finansavimo šaltiniai yra Europos Sąjungos fondų lėšos. Kiti finansavimo šaltiniai priemonių įgyvendinimui yra Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšos, Aplinkos apsaugos rėmimo programos, Bendrųjų miškų ūkio reikmių finansavimo programos, taip pat teisės aktų nustatyta tvarka gautos kitos lėšos. Valstybinėje žemėje, esant NŽT pritarimui, veiklą organizuoja ir vykdo Direkcija. Pagal Aprašo 22 punktą, suplanuotos priemonės privačios nuosavybės teise valdomuose žemės sklypuose bus įgyvendinamos tik gavus žemės sklypų savininkų ar valdytojų sutikimą. Priemonės galima įgyvendinti ir talkų metu. Įgyvendinimo metai gali keistis priklausomai nuo gauto ar negauto finansavimo gamtotvarkos priemonių įgyvendinimui ar kitų svarbių priežasčių. II prioriteto tvarkymo plotuose 3b, 3ab (6,56 ha) priemonės įgyvendinamos turint tam lėšų. 5 lentelėje pateiktos preliminaros lėšos, reikalingos perkant paslaugas priemonių įgyvendinimui. Dalis tvarkymo plotų yra privačioje nuosavybėje ir yra galimybė, kad žemės sklypų savininkai ar valdytojai patys įgyvendins priemones.

5 lentelė. Priemonių įgyvendinimo apimtys ir terminai

Priemonės Nr.	Atsakinga institucija	Tvarkymo ploto Nr.	Darbų apimtys, ha, vnt.	Įgyvendinimo metai, preliminarus lėšų poreikis, Eur.				
				I	II	III	IV	V
1.1.	Direkcija	1, 1a, 3b, 3ab	7,81	20000				
1.2.	Direkcija	1, 1a, 3b, 3ab	7,81	5000	5000	5000	5000	5000
2.1.	Direkcija	Visa Teritorija	46,59	20000				
2.2.	Direkcija	Visa Teritorija	46,59		60000	x		
2.3.	Direkcija	2, 2a	5,11		10000			
2.4.	Direkcija	2, 2a	5,11			5000		5000

IV. PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA IR PERŽIŪRA

9. Už Plano įgyvendinimo stebėseną, peržiūrą ir tikslinimą atsako Direkcija, kuri vertina EB svarbos natūralių buveinių būklę, plano ir jo priemonių efektyvumą. Direkcija įveda informaciją apie įgyvendintas gamtotvarkos priemones į Biologinės įvairovės informacinės sistemos (toliau - BĮIS) gamtotvarkos modulį (<https://gamtotvarka.biip.lt/>) ne vėliau kaip per 15 darbo dienų.

Planas turi būti peržiūrimas ne vėliau kaip po penkerių metų jį patvirtinus ir parengiant peržiūros ataskaitą pagal Apraše pateiktas rekomendacijas. Kitos peržiūrų ataskaitos rengiamos ne rečiau kaip kas 5 metai. Planas gali būti peržiūrimas ar tikslinimas ir dažniau nei kas penkerius metus, jeigu atsiranda naujų aplinkybių, kurios nevertintos plano rengimo metu, pradeda blogėti EB svarbos

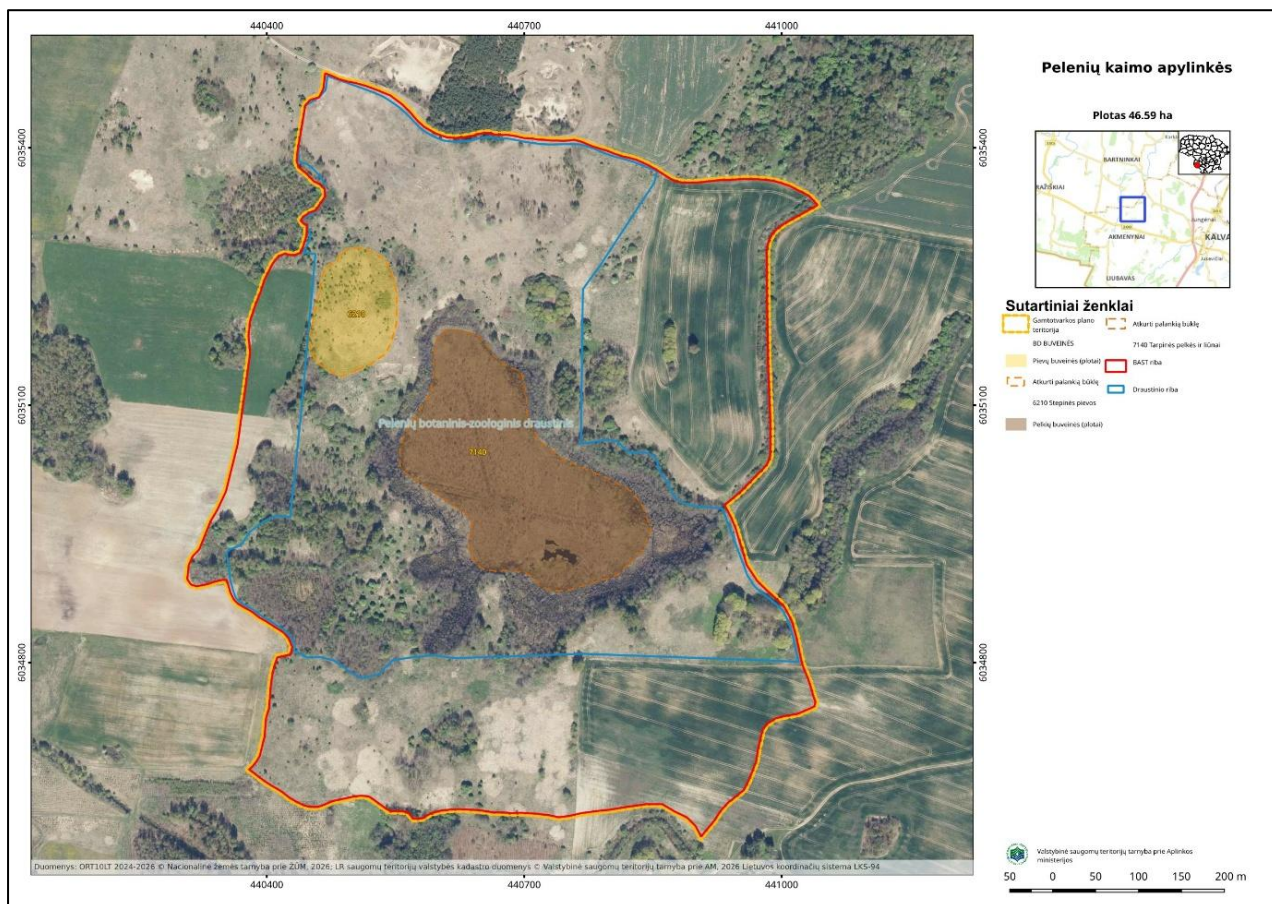
natūralių buveinių būklė, mažėja saugomų rūšių populiacija arba randama efektyvesnių būdų užtikrinti palankią jų apsaugos būklę.

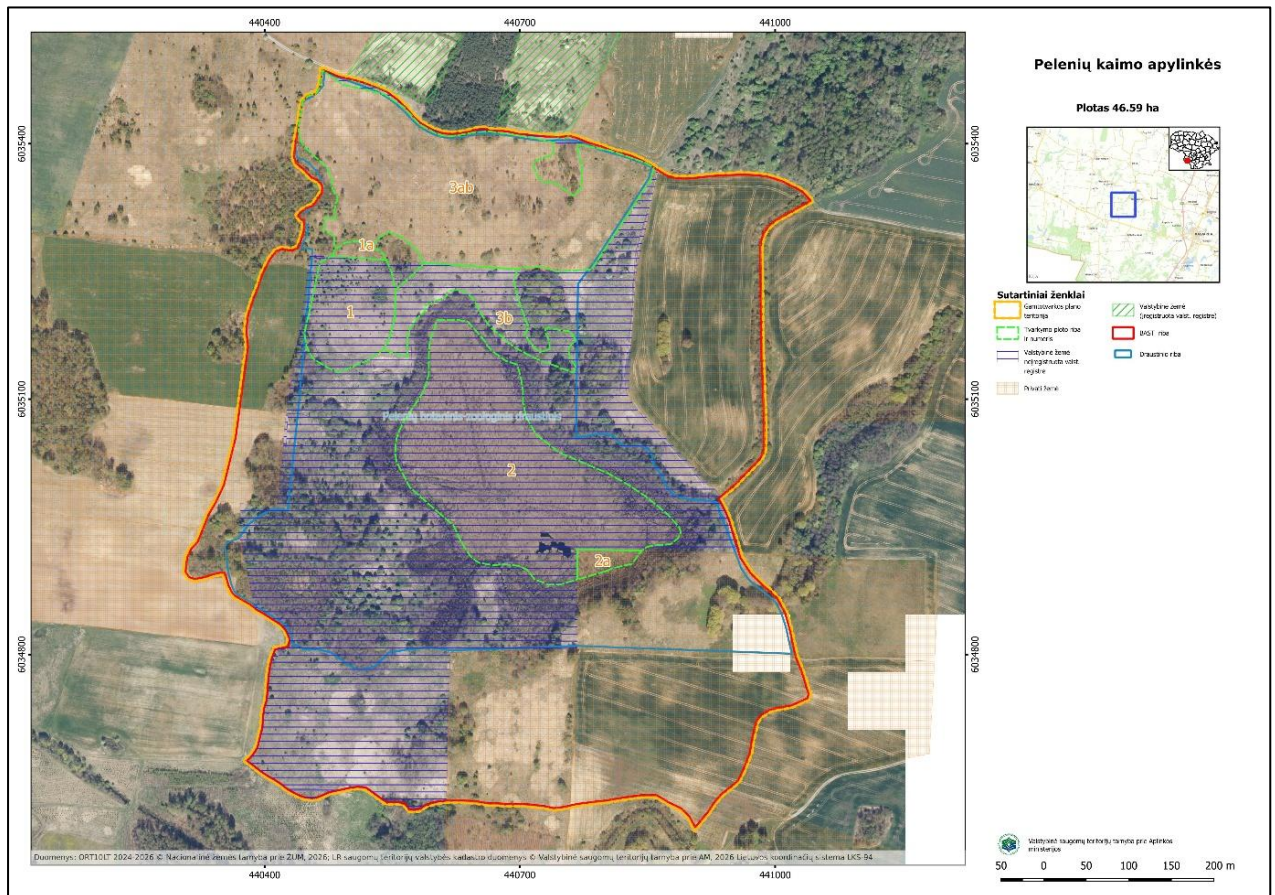
Įgyvendinant Plane numatytas priemones, stebimas jų poveikis saugomų gamtos vertybių apsaugos būklei pagal Europos Bendrijos svarbos natūralių buveinių geros apsaugos būklės kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 19 d. įsakymu Nr. D1-317 „Dėl Buveinių apsaugai svarbių teritorijų nustatymo“. Tuo tikslu fiksuojamos natūralių buveinių plotų ribos, o būklė vertinama pagal natūralių buveinių būklės vertinimo kriterijus (toliau – BVK), patvirtintus Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos direktoriaus 2025 m. spalio 17 d. įsakymu „Dėl Europos bendrijos svarbos natūralių buveinių monitoringo metodikos patvirtinimo“. Pirminio būklės vertinimo pagal BVK duomenys turi būti ne senesni kaip 2 metai iki gamtotvarkos darbų pradžios, nes dėl klimato krizės apsausintų pelkių buveinių ir seniai apleistų pievų būklė sparčiai kinta, dėl ko senesni duomenys gali neatspindėti aktualios situacijos. Visas buveinių ir rūšių būklės vertinimas prieš gamtotvarką, ir 5-aisiais bei 10-aisiais Plano įgyvendinimo metais atliekamas toje pačioje vietoje. Tinkamas tyrimų laikas – vegetacijos laikotarpis, optimalus – birželio pirmoji pusė. Pagal galimybes ši stebėsena derinama su Direkcijos vykdoma gamtos vertybių stebėsena, valstybinių draustinių vertinimu.

V. PRIEDAI

10. Tvarkymo plotų žemėlapis, kita grafinė dalis pateikiami 1-3 prieduose. Taip pat su žemėlapiais galima susipažinti BĮIS gamtotvarkos modulyje https://gamtotvarka.biip.lt/dokumentai/gamtotvarkos-planai/perziura/tvarkymo_teritorijos/130892cd-55fc-4fd5-a87e-8d5aca41c7e4/

SRIS kaupiami duomenys apie saugomas gamtos vertybes, kurių tiksli radimo vieta 1 priede nenurodoma. Duomenys apie saugomas rūšis, jų augavietes ir radavietes tvarkomi ir teikiami Saugomų rūšių informacinės sistemos duomenų teikimo ir tvarkymo tvarkos aprašo nustatyta tvarka.

Buveinių apsaugai svarbios teritorijos „Pelenių
kaimo apylinkės“ (kodas LTVIK0007)
gamtotvarkos plano
3 priedas

Žemės naudmenos

